

Політична влада

1

Влада як соціальний феномен

2

Ресурси влади

3

Класифікація влади

4

Сутність політичної влади, її функції

5

Основні риси політичної влади

6

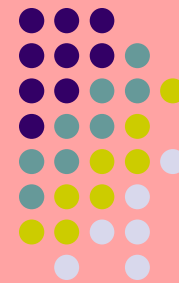
Легітимність політичної влади

7

Політичні режими: сутність та типологія

1

Влада як соціальний феномен

КРАТОЛОГІЯ

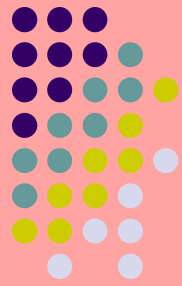
(від грець. κράτος – влада, сила і logos – слово, поняття, вчення)
- сукупність знань про владу

Влада — це реальна можливість здійснювати свою волю, нав'язуючи її іншим людям.

Влада — це вплив однієї частини суспільства (індивідів, групи) на поведінку інших у бажаному для себе напрямку.

Суб'єкт влади

сторона з переважним впливом:

- народ
- державний орган
- окремий індивід наділений владою

Об'єкт влади

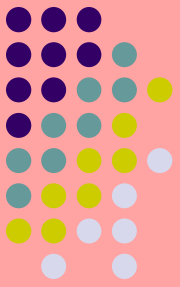
сторона, яка зазнає впливу:

- народ
- окремий індивід

Демократичне суспільство

Підходи до трактування поняття влади

Телеологічний

- засіб досягнення поставлених цілей і одержання результатів

Реляціоністський

- відношення між двома партнерами, коли суб'єкт впливає на об'єкт

Системний

- об'єднувач всіх елементів політичної системи

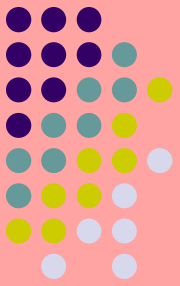
Біхевіористський

- особливий тип поведінки: одні люди командують, а інші підкоряються

Інструменталістський

- можливість використання певних засобів, зокрема, насильства

Підходи до трактування причин владних відносин

Біологічний

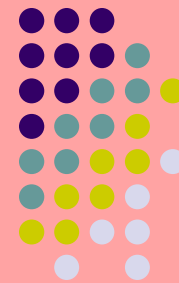
**влада
притаманна
біологічній
природі
людини**

Антропологічний

**влада
притаманна
суспільній
природі
людини**

Політологічний

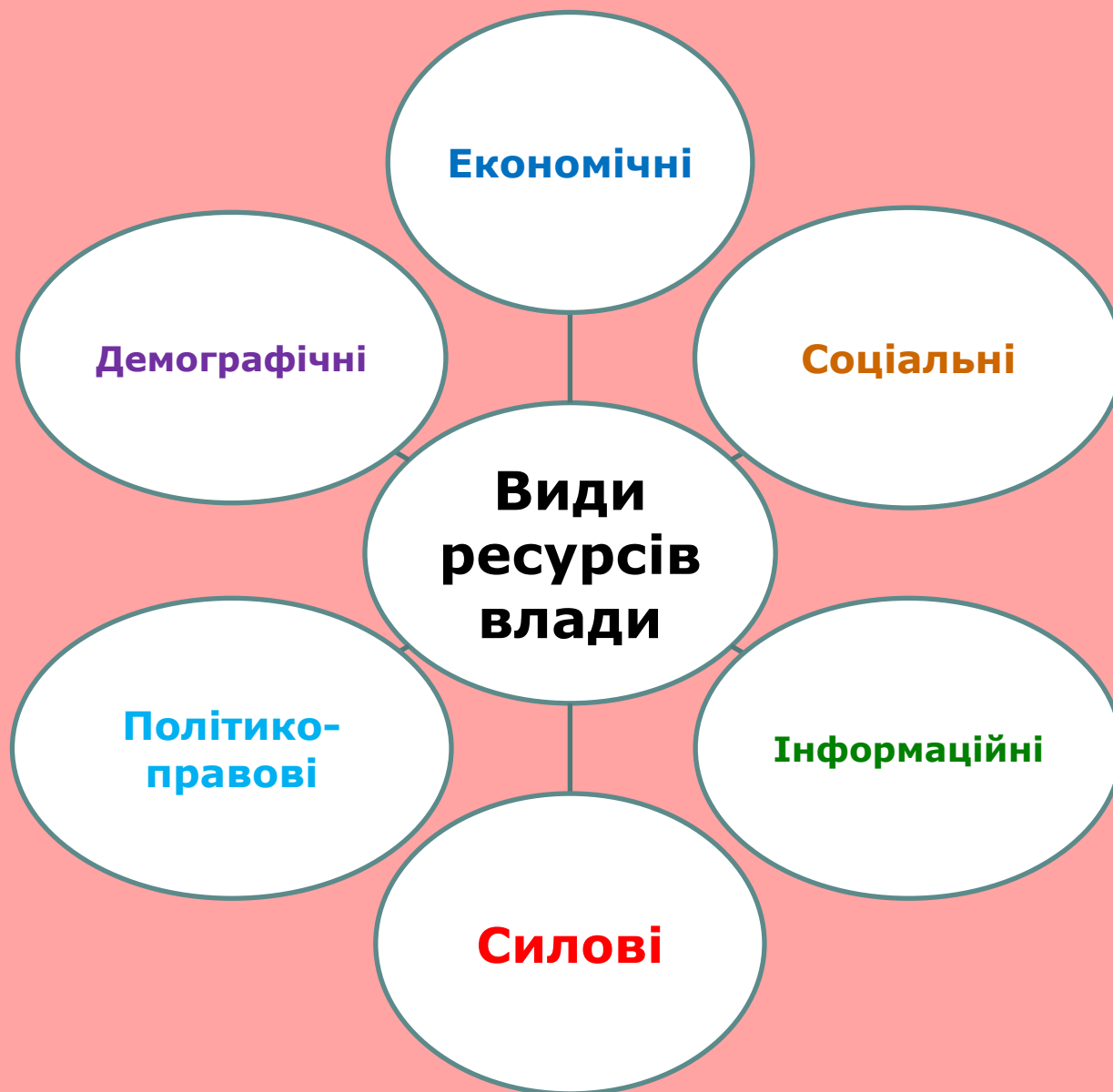
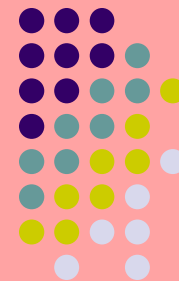
**влада
з'являється
лише на
певних етапах
розвитку
суспільства**

РЕСУРСИ ВЛАДИ – фактичні та потенційні засоби здійснення влади

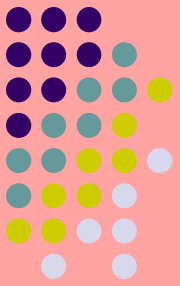
Ресурси знаходяться між суб'єктом і об'єктом влади і «матеріалізують» відносини залежності між ними.

3

Класифікація влади (за сферами суспільного життя):

1

• економічна

2

• соціальна

3

• духовно-інформаційна

4

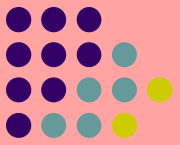
• сімейна

5

• **політична**

влада права

ПОЛІТИЧНА ВЛАДА — це реальна здатність одних суб'єктів політики проводити свою волю стосовно інших за допомогою правових і політичних норм

Державна
влада

За суб'єктами
здійснення

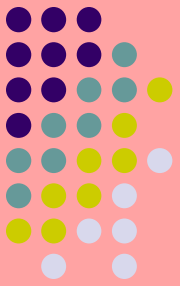

Влада
громадських
організацій

Влада органів
місцевого
самоврядування

Функції політичної влади

Управлінська

- керівництво та управління суспільством

Інтеграційна

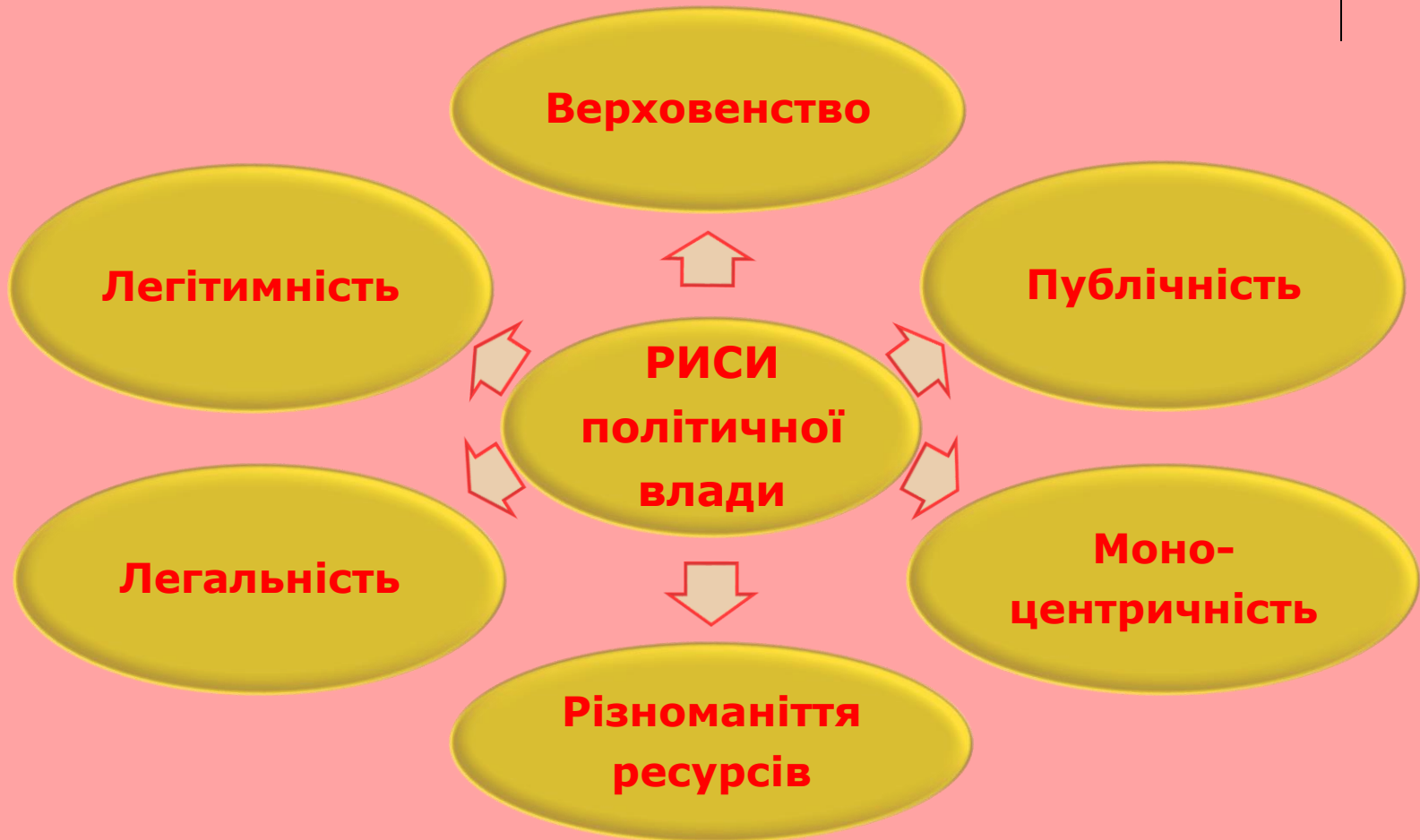
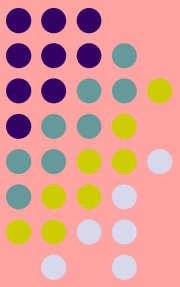
- узгодження інтересів всіх соціальних груп

Оптимізаційна

- оптимізація політичної системи відповідно до цілей і завдань правлячих сил

Стабілізуюча

- забезпечення політичної стабільності в країні

6

Легітимність політичної влади

ЛЕГІТИМНА ВЛАДА — влада, що визнається більшістю народу законною і справедливою

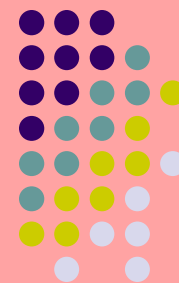
legalis

≠

legitimus

законний

Ознаки легітимності політичної влади

Ліберально-демократична
позиція:

легітимною є влада, яка сформована в результаті законних, демократичних процедур

Позиція політичного
реалізму:

легітимність влади полягає в її здатності підтримувати в суспільстві стабільність

ІДЕАЛЬНІ (ЧИСТІ) ТИПИ ЛЕГІТИМНОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ ВЛАДИ

МАКС ВЕБЕР
(1864-1920)

Традиційний тип

Харизматичний
тип

Раціонально-
легальний тип

- ґрунтується на авторитеті традицій і звичаїв
- підвладні сприймають владу як належну, бо так було завжди, вони вірять у непорушність і святість здавна існуючих порядків
- найстійкіша легітимність, оскільки сталими є самі традиції і звичаї

ХАРИЗМАТИЧНИЙ ТИП легітимності:

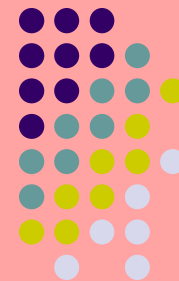
- ґрунтується на вірі у незвичайні якості і здібності, винятковість правителя
- притаманний суспільствам з невисоким рівнем розвитку демократії і політичної культури
- нерідко виникає у кризові періоди
- свідомо культивується велич самої особи керівника

РАЦІОНАЛЬНО-ЛЕГАЛЬНИЙ ТИП легітимності:

- базується на переконанні у законності (легальності) й доцільності (раціональності) існуючої влади
- органи влади та їхні керівники обираються через демократичні процедури й відповідальні перед виборцями
- правлять не видатні особистості, а закони
- основний тип легітимності в сучасних демократичних державах

Політичні режими: сутність та типологія

1960-ті рр.

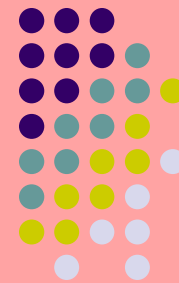
сукупність **засобів і методів** здійснення політичної влади, яка відображає характер **взаємовідносин суспільства і держави**

система **методів** здійснення державної (політичної) влади, яка відображає ступінь, міру, рівень **задоволення прав і свобод громадян**

ВЛАДА

СВОБОДА

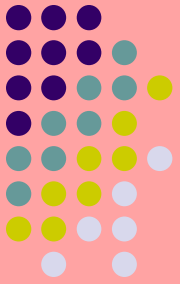
Типи політичних режимів

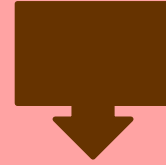
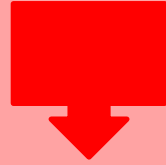
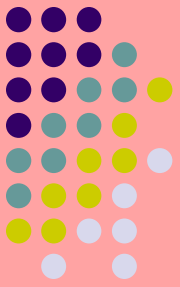
- **Тоталітарні**
- **Авторитарні**
- **Демократичні**
- **Анархічні**
- **Автократичні**
- **Охлократичні**
- **та інші**

ТОТАЛІТАРИЗМ (від лат. «totus» – весь, цілий) – політичний режим, що здійснює абсолютний контроль над всіма сферами суспільного життя

Тоталітаризм

лівий

правий

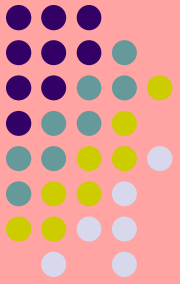

АВТОРИТАРИЗМ –
політичний режим,
заснований на концентрації
влади в руках одного або
кількох лідерів та
регламентації політичного
життя суспільства

ДЕМОКРАТІЯ (від грець. «*demos*» – народ і «*cratos*» – влада – народовладдя) – політичний режим, заснований на **виборності** органів державної влади, **рівноправності** громадян, прийнятті рішень у відповідності з **волею більшості**

**Стаття 1. «Україна є суверенна
і незалежна, демократична,
соціальна, правова держава»**

Дякую за увагу!

